

Triin Kommer
Kliimaministeerium
triin.kommer@kliimaministeerium.ee

(digitaallkirja kuupäev) nr 1-
46.29.2/2026/1

Taotlus eelarve muudatuseks

Austatud Triin Kommer

Projekti LIFE Adaptest RMK eelarves on tegevusteks ***T.2.4 Technical restoration projects*** ja ***T.2.8 Restoration of hydrological regime*** hangitavateks teenusteks ette nähtud vastavalt T.2.4: 340 000 € ja T.2.8: 3 264 000 €. Sellised summad olid projekti taotluse faasis tehtud arvestusega, et märgalade projekteerimise hind on 100 €/ha ja ehituse hind 960 €/ha. 2025. aasta lõpu seisuga on lõpetatud või lepingutega kaetud 1090 ha projekteerimist ja 631 ha ehitustööd ja avalike hangete kaudu kujunenud keskmised hektari hinnad on vastavalt 50 €/ha ja 120 €/ha. Ainuüksi nende alade eelarve ülejääk võrreldes prognoosiga on kokku 583 500 €. Me ei näe ka hetkel ohtu, et veel tegemata alade projekteerimis- ja ehitustööde maksumus kujuneks kallimaks, kui meie esialgne prognoos – pigem on võimalik veel täiendav ülejääk järgmistel aastatel.

Seetõttu oleme valmis selle juba praeguseks kujunenud ülejäägi **550 000 €** (T.2.4 50 000 € ja T.2.8 500 000 €) ulatuses tõstma ümber projekti teistesse tegevustesse, mis täidavad projekti eesmärgi ja kus on vajadus täiendavaks rahastuseks. Selline vajadus on ka RMK teises tegevuses.

Praeguseks on selgunud, et tegevuse ***T.6.3 Critically endangered fish species restocking action*** raames planeeritud siia ja harjuse kasvatustiikide rajamine läheb oluliselt kallimaks, kui projekti eelarves hetkel selleks eraldatud vahendid. RMK viis oma vahenditega läbi projekteerimise ja selle põhjal on ehituse eelarvestatud maksumus 1,14 miljonit €. Lõplik hind selgub avaliku ehitushanke käigus. Projekti eelarves oli kasvatustiikide rajamiseks ette nähtud 120 000 €.

Esmane hinnakalkulatsioon osutus väiksemaks, kuna puudus sarnaste kasvatustiikide ehitamise kogemus ja selle võimalik hind tuletati teiste kalakasvatustajade maksumuse põhjal, mis aga, tagantjärele hinnates ei olnud head analoogid. Projekteerimise käigus tehtud geoloogiline uuring näitas, et tiikide veepidavuse tagamiseks on vaja tiikide nõlvadele paigaldada filtratsioonitõkkekraan ning nõlvadesse kuivendusdrenaaž. Lisaks selgus, et soovitud kasvatusmahu, vee läbivoolu ja veetemperatuuri saamiseks tuleb ehitada harjuse ja siia tiigid suuremad, kui algselt planeeritud. Seetõttu suureneb ka tiikide rajamisel välja kaevatava pinnase maht, mis tuleb vedada 18 km kaugusele. Algselt oli plaanis pinnas ladustada sama kinnistu piires.

Tegevuse T.6.3 üheks eesmärgiks on rajada RMK Põlula kalakasvatusteskusesse harjuse sugukari, asustada 6 aastal nelja jõkke kokku 90 000 harjuse noorkala ja kahele Läänemere alale 120 000 siia noorkala. Kasvatustiikide ehituse viibimine (oli planeeritud projekti esimesse faasi, aga muutunud ehitusmahtude ja -hindade tõttu jääks see teise faasi) ei ole takistanud asustamiseks ettenähtud siigade kasvatamist, mida on tehtud RMK Põlula kalakasvatusteskuse olemasolevates rajatistes. Uute tiikide valmimine aitaks aga suurendada asustatavate siigade arvu ja võimaldaks alustada harjuse kasvatamisega.

Vabariigi Valitsuse poolt heaks kiidetud **kliimamuutustega kohanemise arengukava aastani 2030** toob välja, et kliimamuutused võivad oluliselt mõjutada puhta- ja külmaveelisi kalaliike (sh siiga ja harjust) ning nende arvukus võib väheneda ja levila kitseneda. Seepärast on oluline taastada ja toetada ohustatud siia ja harjuse populatsioone nii LIFE Adaptest projekti kestel kui ka pärast projekti lõppemist. Rajatavad kasvatustiigid panustaksid siia ja harjuse asurkondade toetamisse ka pärast LIFE Adaptesti projekti lõppemist.

Meie ettepanek on tegevuste T.2.4 ja T.2.8 eelarve ülejääk 550 000 € suunata tegevuse T.6.3 (kasvatustiikide ehitus) puudujäägi osaliseks katmiseks. Olemasolev 120 000 € koos täiendava 550 000 € kataks siia ja harjuse kasvatustiikide rajamise kulust umbes 59%. Ülejäänud osa püüab RMK leida muudest rahastusallikatest.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Saima Uusma
looduskaitse projektijuht
looduskaitseosakond

5099538 saima.uusma@rmk.ee